

Verantwoording taaltaak

Doeltaal is voertaal

Tijdens de les wordt er grotendeels Engels gesproken. De docent begint de les met teacher talk; “good morning class”, “books on your table, bags on the ground”. Zo raken de leerlingen bekend met bepaalde engelse chunks die herhaaldelijk voorkomen. Een beperkt repertoire aan woorden, chunks, zinnnetjes en instructies die regelmatig terugkomen zorgen ervoor dat de leerling relatief snel Engelse taal kunnen leren. (Staatsen & Heebing, 2018, p. 95) Ook zitten de leerlingen in het laatste weken van de tweede klas. ERK niveau A2/B1 is toepasselijk voor deze groep. Een klas bevat verschillen in niveau, niet iedere leerling begrijpt elk gedeelte van de Engelse taal. Het zou dus kunnen voorkomen dat leerlingen met een lager niveau de inhoud van de les niet begrijpen. Daarom vragen we na de uitleg van de opdracht een leerling om de instructie in zijn eigen woorden in het Nederlands te herhalen. Op deze manier weet iedere leerling wat ze moeten doen en wat er van ze verwacht wordt.

Lesstof

Differentiatie in de lesstof kan worden aangebracht door leerlingen een keuze te geven uit verschillende onderwerpen. In deze les krijgen de leerlingen de keuze tussen vijf verschillende steden; London, Paris, New York, Berlin, Barcelona or Sydney. Door de leerlingen een keuze aan te bieden die afgestemd is op hun interesses is hun eindproduct vaak ook beter. Ze begrijpen de context van de opdracht beter waardoor hun zelfvertrouwen groeit. (Berben, 2018)

Het is belangrijk dat de lesstof interlanguage/tussentaal +1 is. De moeilijkheidsgraad van wat leerlingen horen en lezen moet net iets boven hun huidige niveau liggen. De productie van het mondelinge en schriftelijke moet ook interlanguage +1 zijn (comprehensible output). Als de leerlingen zich moeten inspannen om hun eigen output in de vreemde taal begrijpelijk te maken door na te denken over inhoud en vorm, wordt het leerproces effectiever en worden zij zich beter bewust van de gaten in hun kennis en van de tekortkomingen van hun taalvaardigheid. (Staatsen & Heebing, 2018, p. 114)

Directe instructie model

Tijdens de les passen we het directe instructie model toe. Na de inleiding beginnen we met de kern van de les. Als eerste wordt de aandacht gericht op de doelen en het aansluiten van de voorkennis. Daarna wordt de informatie toegelicht en er wordt nagegaan of de belangrijkste begrippen zijn overgekomen. Vervolgens de instructie op zelfwerkzaamheid met gebruik van WHHTUK. Dan is het tijd dat de leerlingen de informatie gaan toepassen door het maken van de oefening(en). De kern van de les wordt afgesloten door middel van het herhalen van de lesdoelen en kernbegrippen. In het laatste gedeelte van de les is er nog een evaluatie. Door het directe instructie model weten de leerlingen wat ze moeten doen, hoelang ze er de tijd voor hebben etc. Directe instructie maakt het mogelijk om effectiever te leren.

Energizer

De energizer is in deze les van groot belang. Een les van negentig minuten is het extreem intensief en het is bijna onmogelijk om de hele tijd op te letten en actief mee te doen. We hebben er daarom voor gekozen om een energizer in te zetten na de brochure. Zo kunnen de leerlingen nieuwe focus vinden voor het schrijven van een script voor de talkshow. Veel leerlingen denken tijdens het verzinnen van ideeën in vaste patronen. Energizers doorbreken deze patronen. (Stichting ontwerpen in de klas, 2019) Daarnaast zorgen energizers voor een actieve houding, voor energie en focus. Docent en leerlingen maken samen plezier daardoor wordt het groepsgevoel en het positieve leerklimaat versterkt. Door de energizer in te zetten brengen we de leerlingen terug in de klascultuur maar behouden/versterken we het energieniveau. Al deze energie wordt gestuurd naar het focussen op de lesstof. We hebben er voor gekozen om de energizer in het Nederlands te doen omdat Engels leren niet het doel is tijdens dit les gedeelte.

Kahoot!

De teaching tool Kahoot is een programma waarin meerkeuzevragen worden gezet. De leerlingen reageren op de vragen met hun mobiel of tablet. Ze behalen punten met het juist beantwoorden, maar ook met de snelheid waarmee ze antwoorden. Tussendoor zien zij de tussenstand. De tool is aansprekend door het bekende stukje muziek, de vrolijke kleuren en het competitieve aspect. Nadelen van Kahoot zijn dat er alleen meerkeuzevragen kunnen worden gesteld, leerlingen soms te veel op het aantal punten gefocust zijn in plaats van op waarom zij een antwoord goed of fout hebben en dat leerlingen niet in hun eigen tempo de vragen kunnen beantwoorden. Door het de spelvorm raken de leerlingen intrinsiek gemotiveerd om snel en juist te antwoorden. Zo leren ze onbewust en op een speelse manier. We gebruiken het om de gehele geleerde kennis van het hoofdstuk te herhalen als vooruitblik naar de toets.

Neuner

Het maken van een reisbrochure is fase C van Neuner, de gestructureerde taalproductie. In deze fase biedt de leerlingen de ruimte om de taal die in de vorige twee fasen opgestoken is te gaan produceren en zo uitdrukking te geven aan eigen ideeën. De taalproductie in deze fase is nog gestuurd. Talkshow valt onder fase D van Neuner, de transfer. In deze laatste fase komen de leerlingen tot vrije productie van de taal, waarbij ze slechts weinig of zelfs geen hulpmiddelen meer aangeboden krijgen. Het doel is hier om echte communicatie tot stand te brengen. Door de opdrachten in deze volgorde aan te bieden zit er een duidelijke koppeling in de lesstof en lesdoelen.

Het activeren van voorkennis, motiveren, voorbereiden op wat er komen gaat en welke taalfuncties er aan bod zullen komen en het binnen een betekenisvolle context plaatsen van de oefeningen gebeurt vóór deze fasen. Voorkennis activeren rond het onderwerp gebeurt door de bestaande voorkennis te koppelen aan de nieuwe, vreemde leerstof. Hoe meer verbanden een leerling kan leggen hoe groter de kans is dat hij de informatie onthoudt. Voorkennis ophalen kan op verschillende manieren. Zo kun je een quiz houden aan het begin van de les, een woordspin, of zoals wij nu doen, aan de hand van een aantal gerichte vragen.

Lesdoelen

Tijdens de eerste les zijn er drie lesdoelen van kracht:

1. Je kan informatie vinden over je gekozen stad met gebruik van internet.
2. Aan het eind van de les kan je een brochure maken door gegevens aan elkaar te koppelen. (OBIT: integreren)
3. Aan het eind van de les kan je het script van een talkshow creëren. (OBIT: toepassen)

De lesdoelen kan je aan elkaar koppelen door de vraag; “Hoe ga ik het einddoel bereiken?”. Het einddoel tijdens de les is een script voor een talkshow maken. De leerlingen kunnen het script niet maken zonder informatie over hun gekozen stad. Deze informatie verkrijgen ze door de brochure te maken. Hiervoor moeten ze namelijk de informatie opzoeken met het gebruik van internet. Met de kennis die ze hebben opgedaan tijdens lesdoel één en twee kunnen de leerlingen (het script van) een talkshow over één van de steden maken. De lesactiviteiten zijn passend bij de lesdoelen aangezien de leerlingen informatie opzoeken om vervolgens een brochure en een talkshow te maken.

Tijdens de tweede les zijn er twee lesdoelen van kracht:

1. Aan het eind van de les kan je beschrijven hoe een talkshow werkt. (OBIT: onthouden)
2. Aan het eind van de les kan je een talkshow van vier minuten presenteren en filmen. (OBIT: toepassen)

Je kan geen talkshow presenteren en filmen als je niet weet hoe een Talkshow werkt. Om zelf een talkshow te filmen is het noodzakelijk om een idee te hebben van hoe een talkshow er uit ziet, hoe de sprekers op elkaar reageren en in welke setting een talkshow plaatsvindt. Deze informatie verkrijgen de leerlingen door een voorbeeld van een talkshow te kijken. Voor de uitleg spelen we daarom een fragment uit de Late Late Show van James Corden af. De leerlingen hebben nu een duidelijk beeld van hoe het eindproduct er uit kan komen te zien en kunnen zelf aan de slag.

Rubric

De leerlingen nemen de taalkaak op, hierbij spreken ze Engels. We hebben ervoor gekozen dat we tijdens de les niet focussen op grammaticale correctheid maar op de fluency en het gebruik van stones en thema woorden in de monoloog. De ‘onvoldoende’, ‘voldoende’ en ‘goed’ geven een duidelijk beeld aan de leerlingen waar ze nog aan moeten werken en wat ze nog kunnen verbeteren. Het is een formatieve evaluatie, de leerlingen krijgen geen cijfer wat meetelt voor hun rapport. Ze kunnen hierdoor niet gemotiveerd raken, daarom geeft de docent het belang van het meetpunt aan. De leerlingen kunnen zien hoe ver ze zijn met spreekvaardigheid/luistervaardigheid en hoeveel er nog verbeterd moet worden voor de summatieve toetsing. Dit geeft ook intrinsieke motivatie. We laten de rubric tijdens de uitleg van het script zien zodat de leerlingen weten wat er van hun verwacht wordt. (transparant)

Rol van de docent

Als de leerlingen bezig zijn met de taaltaak dan verandert de rol van de docent. Tijdens de taaltaak is hij meer gericht op individuele mogelijkheden en monitort de voortgang van het individuele proces. Hij loopt door de ruimte, voert individuele gesprekken en laat de leerlingen reflecteren op hun leerproces en hun leeractiviteiten. Ook organiseert hij het leerproces, let hij op onderlinge sociale interactie en kan ook loslaten door bepaalde zaken uit handen te geven. Dit betekent dat de docent bepaalde onderdelen moet loslaten, bijvoorbeeld alle kennis overdragen, alles uitleggen, alles controleren en leerfuncties overnemen. De docent neemt dus de rol als coach aan tijdens de taaltaak.

Twee lessen

We hebben er voor gekozen om de taaltaak op te delen in twee lessen. In de eerste les maken de leerlingen een begin met het script, als dit niet af komt kunnen de leerlingen er thuis nog mee bezig. Ze zijn vooral bezig met schrijfvaardigheid. In de tweede les gaan de leerlingen hun uitgeschreven talkshow filmen, in dit proces verbeteren ze hun Engelse spreek en gespreksvaardigheid.

De les duurt negentig minuten omdat we willen dat de leerlingen hun brochures presenteren. Ze doen dit zodat ze een doel hebben waar ze naartoe werken. De docent legt uit dat ze de informatie uit de brochure nodig hebben om de talkshow te maken. Hierdoor is er meer duidelijkheid waarom ze de opdracht doen en dat zorgt ervoor dat de leerlingen sneller gemotiveerd zijn om serieus aan de slag te gaan. Door de presentaties kan de docent ook beoordelen of elk duo goed op weg is en of ze genoeg relevante informatie hebben verzameld om aan de slag te gaan met de talkshow. Door de les op te delen in twee krijgen de langzamere leerlingen ook de kans om thuis te werken aan het script van de talkshow. Zo kunnen de leerlingen zelf differentiëren in de tijd die ze eraan besteden. Aan het eind van de eerste les hebben we geen formatieve evaluatie omdat deze aansluitend is op de volgende les. Tijdens de afsluiting worden de lesdoelen wel besproken en er wordt gekeken of ze behaald zijn.

Instructie-onafhankelijke/afhankelijke leerlingen

Na de uitleg over de taaltaak hebben de instructie afhankelijke leerlingen waarschijnlijk meer uitleg en voorbeelden nodig. Deze leerlingen blijven in het lokaal zitten zodat de docent verlengde instructie kan geven. De instructie-onafhankelijke leerlingen gaan in hun groepjes aan de slag buiten de klas. Ze hebben de extra uitleg niet nodig en kunnen na de uitleg meteen aan de slag. De meeste instructiegevoelige leerlingen kunnen zelfstandig aan de slag met de opdracht na de uitleg van de docent.

Sommige instructiegevoelige leerlingen zullen wel verlengde instructie nodig hebben. Na de verlengde instructie gaan de instructie-afhankelijke/gevoelige leerlingen ook bezig met de taaltaak.

Integratie taal en cultuur

De leerlingen zijn tijdens de lessen actief bezig met schrijven en spreekvaardigheid over een stad; Paris, New York, Berlin, Barcelona or Sydney. Ze gaan informatie opzoeken over de activiteiten die in de betreffende stad te doen zijn, hoe lang het duurt om er te komen, bezienswaardigheden, typerend eten en cultuur. Hierdoor raken ze bekend met het culturele aspect van hun gekozen stad. De informatie mogen ze op zoeken in het Engels of Nederlands. Vervolgens presenteren ze de brochure in de doeltaal en filmen ze de talkshow. (Engels spreek en gespreksvaardigheid) Op deze manier verwerken we integratie taal en cultuur in onze taaltaak en les.

Bronnen:

Berben, M. (2018). *Differentiëren is te leren!* (Herz. ed.). Amersfoort, Nederland: CPS Onderwijsontwikkeling en advies.

Boersma, L., Elferink, I., & Mitzschke, M. (2015). *Vreemdetalenonderwijs Geven* (1ste editie). Assen: Koninklijke van Gorcum.

Stichting ontwerpen in de klas. (2019). Energizers. Geraadpleegd op 7 november 2019, van https://ontwerpenindeklas.nl/wp-content/uploads/2015/09/verdieping_energizers.pdf

Staatsen, F., & Hebing, S. (2015). *Moderne Vreemde Talen in de Onderbouw*(Herz. ed.). Bussum: Couthino.